

Tarix üzrə test

Təlimat

Qarşınızdakı imtahan testinin elektron bukletidir.

Testin hər bir tapşırığının təlimatı ilə diqqətlə tanış olun, hər bir tapşırığın tələbini yaxşı düşünün və sonra işə başlayın.

Testin maksimum xalı - 55

Testin üzərində işləmək üçün sizə 4 saat vaxt verilir

Sizə uğurlar arzulayırıq!

1-22 №-li tapşırıqlar üçün təlimat. Hər suala ehtimal olunan dörd cavab verilmişdir. Onlardan yalnız biri düzgündür. Sizin seçdiyiniz cavabı işarə etməyin yeganə yolu cavablar vərəqindəki müvafiq xanada X işarəsi qoymaqdır. Başqa heç bir qeyd (üfüqi, yaxud şaquli xətlər, dairəyə almaq və s. kimi qeydlər) elektron proqram tərəfindən qəbul edilmir. Əgər Siz cavab vərəqində işarə edilmiş cavabı düzəltmək istəyirsinizsə, X işarəsi qoyduğunuz xananı bütünlüklə rəngləyin, sonra cavabın yeni variantını işarə edin (yeni xanada X işarəsi qoyun). Düzəltdiyiniz cavabı təkrar seçmək qeyri-mümkündür. Hər tapşırıq 1 balla qiymətləndirilir.

(1) 1. Gilgameş dastanı hansı dildə yazılıb?

- ა) Akkad dilində;
- ბ) Fars dilində;
- გ) Yunan dilində;
- დ) Misir dilində.

(1) **2. Silahlanma zamanı döyüş arabalarından istifadə etməyi misirlilər kimdən götürdülər?**

Ⓢ) Assuriyalılardan;

Ⓟ) Farslardan;

Ⓠ) Nubiyalılardan;

Ⓡ) Hiksoslardan.

(1) **3. Persepolis hansı dövlətin hökmdarlarının iqamətgahı olub?**

ə) Xetlər çarlığının;

ə) Frigiyanın;

ə) Əhəmənilər çarlığının;

ə) Mitanninin.

(1) **4. Peloponnes müharibəsi zamanı Alkibiades afinalılara nə təklif etdi?**

- ə) Lakedemonun əsas şəhərlərinin blokadaya alınmasını;
- б) Azad edilmiş qullar hesabına hoplitlərin sıralarının artırılmasını;
- г) Areopaqın əvəzinə hakimiyyətin diktatora keçməsinə;
- д) Siciliya adasına hərbi ekspedisiya təşkil edilməsini.

(1) **5. Qay Mariusun fəaliyyəti haqqında hansı məlumat düzgündür?**

- ə) Demokratik baxışları ilə seçilən və xalq tribunasının seçilməsi ideyasını irəli sürən Roma senatoru idi;
- ə) Kimbriləri və Tevtonları məğlub edən, Roma ordusunda mühüm islahatlar aparan məşhur siyasətçi və hərbi sərkərdə idi;
- ə) Respublika idarəciliyinə fəal şəkildə qarşı çıxan və Sulla tərəfdarı olan qədim patrisi ailəsinin nümayəndəsi idi;
- ə) O, Böyük Roma papası olan və bir müddət prinseps öhdəliklərini yerinə yetirən, plebey sıralarından çıxan məşhur natiq idi.

(1) **6. I-II əsrlərdə qədim almanların həyatını hansı Roma müəllifi təsvir etmişdir?**

ə) İosif Flavi;

ə) Titus Livius;

ə) Polibi;

ə) Korneli Tasit.

(1) **7. Zevax, Yodmanqan, Serafita və digər şəxslərin adı çəkilən Armazi bilinqvası nədir?**

- ა) Yunan və arameycə yazılar həkk olunmuş qəbir daşı;
- ბ) Latın və arameycə yazılar əlavə edilmiş kral stelası;
- გ) Bütperəst məbədin divarında yunan və latın dillərində yazılmış tikinti yazısı;
- დ) Üzərində aramey və farsca yazılar həkk olunmuş ritual kolossu.

(1) **8. Atilla haqqında hansı mülahizə doğrudur?**

- ə) Aşağı təbəqədən olmasına baxmayaraq, o, hunların başçısı olmağı bacardı. Onlarla birlikdə Qərbi Roma imperiyasını dağıtdı. Ravennanı aldı və Puatye döyüşündə qələbə qazandı;
- ə) O, hunların başçısının kiçik oğlu idi və atasının hökmran olduğu torpaqların bölünməsi zamanı Cənub-Şərqi Avropa torpaqlarını aldı və burada müstəqil hökmranlıq yaratdı. Konstantinopolu aldı və qarət etdi;
- ç) Şərqi Roma imperiyasının torpaqlarını işğal edən hunların başçısı idi. Papa ilə görüşdükdən sonra bir daha Roma üzərinə yürüş etmədi və Kataloniya döyüşündə uğur qazana bilmədi;
- ç) Qurultayda hunların başçısı seçildi və onların qərb torpaqlarına böyük yürüşünə rəhbərlik etdi. Vandal krallığını məhv etdi, lakin Trazimen döyüşündə məğlub oldu.

(1) **9. Aşot Baqrationi haqqında hansı mülahizə doğrudur?**

- ა) Peçeneqlərə qarşı mübarizədə göstərdiyi köməyə görə Bizans imperatorundan Kurapalat titulu alan ilk Baqrationi idi. Eyni zamanda, o, Şida Kartlini tutdu və Uplistsixeni paytaxtı elan etdi;
- ბ) Farnavazianlar sülaləsinin sonuncu nümayəndəsinin ölümündən sonra gürcülərin çarı oldu. Kaxeti-Hereti xoryepiskopu ilə birlikdə əmiri məğlub etdi və qısa müddətə Tiflisi tutdu;
- გ) O, gürcü çarları və başçıları arasında ən güclü siyasi xadim idi, ona görə də Kurapalat titulunu aldı. Lakin krallıqda başlayan vətəndaş müharibəsi zamanı sui-qəsdçilər onu sonra dəfn olunduğu Oşki məbədində öldürdülər;
- დ) Ərəblərlə münaqişəyə görə Şərqi Gürcüstanı tərk edən Kartlinin sonuncu erismtavarı idi. O, Cənubi Gürcüstana köçdü və burada knyazlıq yaratdı və özünə iqamətgah olaraq Artanuci qalasını seçdi.

(1) 10. XII əsrin ikinci yarısında gürcü çar sarayında “nəsil-nəcabətsizlər”in önə çıxması hansı hadisə ilə bağlıdır?

а) Qutlu Arslanın çıxışı;

б) I Demetrenin istefası;

в) Rus Giorginin gətirilməsi;

г) Şahzadə Demnanın üsyanı.

(1) **11. Orta əsr Avropasında Ordaliya nə idi?**

- ə) Varisliyin böyük oğula keçmə qaydası;
- ə) Cəngavər təyin edilmə mərasimi;
- ə) Ruhani rütbəsinin verilmə ritualı;
- ə) Təqsirkarlığın müəyyən edilmə üsulu.

(1) 12. “Dzeqlis dadeba” qanunlar məcəlləsi hansı gürcü çarının dövründə yaradılmışdır?

ა) I Aleksandrın;

ბ) IV Baqratın;

გ) V Giorginin;

დ) VI Vaxtanqın.

(1) **13. Osmanlılar ilk dəfə hansı sultanın dövründə Avropa qitəsində müəyyən bir ərazini tutdular?**

ə) I Osmanın;

ə) I Orxanın;

ə) I Muradın;

ə) I Bəyazidin.

(1) **14. Macar mühəndis Orban Konstantinopolun süqutunda hansı rolu oynadı?**

- ə) Osmanlıların şəhərə gizlicə daxil olduğu tunelin qazılmasına rəhbərlik etmişdir;
- ə) Yeni növ gəmilər düzəltdi və Osmanlılar şəhəri dənizdən də blokadaya ala bildilər;
- ə) Bir neçə mühasirə qülləsi tikdi və Osmanlılar şəhər divarına qalxmağı bacardılar;
- ə) Top düzəltdi və onun vasitəsilə Osmanlılar şəhər qalasını yıxdılar.

(1) **15. Florensiyada Santa Maria del Fiore Katedralının günbəzini kim tikib?**

ə) Filippo Brunelleski;

ə) Corco Vazari;

ə) Andrea Verokio;

ə) Rafael Santi.

(1) **16. Oman Xerxeulidze hansı tarixi əsərlərin müəllifidir?**

ა) On Üçüncü Giorginin həyatı;

ბ) Kartlidən hekayələr;

გ) Gürcüstan çarlığının təsviri;

დ) İkinci İraklinin çarlığı.

(1) 17. Rusiya imperiyası hansı gürcü siyasi vahidi ilə Elaznauri müqaviləsini imzaladı?

ა) Abxaziya knyazlığı ilə;

ბ) Odişi knyazlığı ilə;

გ) İmereti çarlığı ilə;

დ) Samtsxe knyazlığı ilə.

(1) **18. Digər səbəblərlə yanaşı, 1819-1820-ci illərdə baş vermiş İmereti üsyanına nə səbəb oldu?**

ა) Kilsə islahatı;

ბ) II Solomonun İmeretiyə qayıtması;

გ) Şərqi Gürcüstanda başlayan iğtişaşlar;

დ) Zadəganlar tərəfindən kəndlilərdən alınan vergilərin artırılması.

(1) **19. XIX əsrdə hansı dövrü nəşriyyatın ətrafında toplaşan qrupu Mesame Dasidən olanlar adlandırırdılar?**

ა) İveriyanın;

ბ) Kvalinin;

გ) Tsiskarinin;

დ) Gürcüstan xəbərlərinin.

(1) **20. Gürcüstan Demokratik Respublikasında eroba nə idi?**

ა) Yerli özünüidarəetmə orqanları;

ბ) Andlilar məhkəmələri;

გ) Vətəndaşların ictimai birlikləri;

დ) Fəhlələrin həmkarlar ittifaqı.

(1) **21. XX əsrin 20-ci illərində Sovet İttifaqında din əleyhinə təbliğat üçün yaradılmış təşkilat necə adlanırdı?**

- ə) Mübariz Allahsızlar İttifaqı;
- ə) Dinə zidd olan birlik;
- ə) İnancsızlar Liqası;
- ə) Xalqların dini təhsil komitəsi.

(1) **22. Marşal planı nəyi nəzərdə tuturdu?**

- ə) İkinci Dünya Müharibəsindən sonra Avropa dövlətlərinə kömək etməyi;
- ə) Soyuq Müharibə dövründə Afrika və Asiya ölkələrinə siyasi dəstəyi;
- ə) Postsovet ölkələrində demokratik islahatların həyata keçirilməsini;
- ə) Soyuq müharibə bitdikdən sonra yaranan dövlətlərə dəstək olunmasını.

23-26 №-li tapşırıqlar üçün təlimat

Tarixi hadisələri və şəxsiyyətləri xronoloji ardıcılıqla sıralayın. Cavabları cavab vərəqində verilmiş xanalarda yazın. Nəzərə alın ki, xanada yalnız qeyd olunmuş hadisəyə və ya şəxsiyyətə uyğun olan rəqəm yazılmalıdır. Birinci xanada ən əvvəl baş vermiş hadisənin və ya şəxsiyyətin qeyd olunduğu rəqəm yazılmalıdır və s. Müvafiq olaraq, sonuncu – üçüncü xanada ən gec baş verən hadisənin və ya şəxsiyyətin qeyd olunduğu rəqəm yazılmalıdır. Hər tapşırıq 1 balla qiymətləndirilir.

(1) **23. Makedoniyalı İskəndərin apardığı döyüşləri xronoloji olaraq sıralayın.**

1. Qavqamela

2. İss

3. Qranik

(1) **24. Avropalı mütəfəkkirləri onların fəaliyyət dövrünə əsasən xronoloji olaraq sıralayın.**

1. Rotterdamlı Erazm

2. Jan Jak Russo

3. Tomas Bekket

(1) **25. Elxanilər dövlətinin hökmdarlarını xronoloji olaraq sıralayın.**

1. Qazan xan

2. Əbu Səid

3. Hülakü

(1) **26. Gürcü filmlərini xronoloji olaraq sıralayın.**

1. Akaki Tseretelinin Raça-Leçxumiyə səyahəti
2. Cim Şvante (Svaneti Duzu)
3. Tövbə

27 №-li tapşırıq üçün təlimat.

Şagirdə xəritə verilib. O öz biliyindən və xəritədə olan məlumatdan istifadə edərək suallara cavab verməli idi.

Şagirdin cavablarından dördü (4) səhvdir.

Siz səhvlərin dördünü də tapmalı, onları cavablar vərəqinin müvafiq xanasına yazmalı və elə oradaca düzgün cavabı qeyd etməlisiniz. Tapşırıq maksimum 4 balla qiymətləndirilir.

Tapşırıq 27. Xəritə və suallara növbəti səhifədə baxın

Suallara növbəti səhifədə baxın

Şagirdə verilən suallar:

27.1. Xəritədə yürüşləri və ərazi genişlənməsinin mərhələləri əks olunan dövlət necə adlanırdı?

27.2. Xəritədə qeyd olunan, müstəqilliyini tam qoruyub saxlayan tayfanın adını yazın.

27.3. Xəritəyə əsasən, 772-804-cü illərdə hansı tayfa azadlığını itirmişdir? Xəritədə qeyd olunan dövlət döyüşdə məğlub edib ərazisini tutmaqdan başqa, bu qəbiləyə qarşı başqa nə etmişdir?

27.4. Xəritəyə əsasən, mühasirə nəticəsində alınan şəhərləri tam sadalayın.

27.5. Xəritəyə əsasən, xəritədə qeyd olunan dövlətin genişləndirilməsinin birinci mərhələsində onun tərkibinə hansı regionlar daxil edildi?

Şagirdin cavabları:

27.1. Qərbi Roma İmperiyası

27.2. Xorvatlar

27.3. Sakslar, Xristianlığı qəbul etdirdilər.

27.4. Verona, Oteni

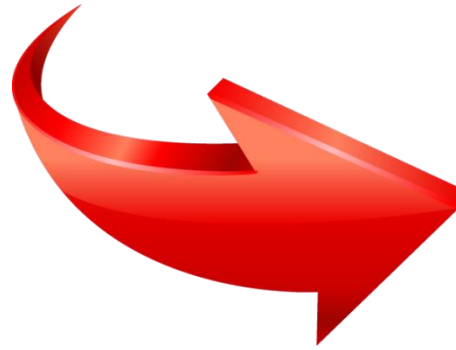
27.5. Burqundiya, Bavariya

28 №-li tapşırıq üçün təlimat

İllüstrasiyada verilmiş məlumatı diqqətlə təhlil edin və suallara cavab verin. Nəzərə alın ki, hər iki illüstrasiya bir tarixi prosesin iki epizodunu əks etdirir. Cavabları cavab vərəqinin müvafiq yerinə yazın. Tapşırıq maksimum 7 balla qiymətləndirilir.

Tapşırıq 28. İllustrasiyalara və suallara növbəti səhifələrdə baxın

N1

N2

Hər iki illüstrasiya bir tarixi hadisə haqqındadır

Suallara növbəti səhifədə baxın

Suallar:

- (2) **28.1.** N1 illüstrasiyada təsvir edilən döyüşən tərəflər necə adlanırdı? İllüstrasiyada verilən hansı konkret məlumata əsasən, bu nəticəni çıxardığınızı qeyd edin.
- (2) **28.2.** N2 illüstrasiyada əks olunan tarixi hadisənin iki əsas iştirakçısının adını qeyd edin.
- (2) **28.3.** İllüstrasiyalarda iki mərhələsi əks olunan tarixi hadisənin səbəb və nəticəsini qeyd edin.
- (1) **28.4.** İllüstrasiyalarda təsvir olunan hadisələrdən bəhs edən və əlavə tədris resursu kimi istifadə edə biləcəyiniz bir ədəbi əsər və ya film adı qeyd edin.

29 №li tapşırıq üçün təlimat. Aşağıda verilmiş tarixi sənədi diqqətlə oxuyun, mətni dərk edin və suallara cavab verin. Cavabları cavablar vərəqinin müvafiq yerinə yazın. Tapşırıq maksimum 18 balla qiymətləndirilir.

Tapşırıq 29. Tarixi sənədə və suallara növbəti səhifələrdə baxın

1095-ci ildə Klermonda toplaşan xalqa Roma Papasının müraciəti

Qalliya torpağında, Klermon şəhərində Papa Roma yepiskopları və kardinallarının, həmçinin qallar, germanlar və imperiyanın digər sakinlərinin, həm yepiskoplar, həm də dünyəvi zadəganların iştirak etdiyi kilsə yığıncağı keçirildi. Yığıncaqdan sonra Papa geniş bir meydana çıxaraq oradakı hər kəsə nitq söylədi:

Frank xalqı, siz öz torpaqlarınızın yerinə və katolik inancınıza, eləcə də Müqəddəs Kilsəyə hörmətinizə görə bütün digər xalqlardan seçilirsiniz, ona görə də bu çıxışla sizə müraciət edirik və çağırışımız sizə aiddir. Bizi hansı çətin vəziyyətlərin sizin diyara gətirdiyini, sizi və bütün xristianları hansı zərurətin çağırdığını bilməyinizi istəyirik.

Suallara keçid: [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#)

Konstantinopol şəhərindən bizə vacib xəbər gəldi, əvəllər də bu haqda tez-tez eşidirdik ki, Fars çarlığının xalqı, lənətlənmiş xalq, yad qəbilə, Allahsız, nə qəlbi, nə də ağılı ilə Allaha inanmayanlar Qüdsdəki xristian torpaqlarını zəbt etdilər, qılıncla məhv etdilər, qarət etdilər, od vurdular, əhalinin bir hissəsini öz ölkələrinə əsir apardılar və bir hissəsini rüsvaylıqla öldürdülər, Allahın kilsələrini tamamilə məhv etdilər və ya öz dini ayinləri üçün istifadə etdilər.

Yunan Çarlığı onlar tərəfindən o qədər alçaldılıb və dağıdılıb ki, itirilmiş əraziləri iki aya belə geri qaytarmaq mümkün deyil.

Mətnin davamına növbəti səhifədə baxın

Bütün bunlara kim cavab verməlidir, Allahın silah gücü və ruhun böyüklüyü ilə, fəzilət və şücaətlə hamıdan üstün tutduğu, sizə zərər verəcək düşmənlərinizi məğlub etmək üçün seçdiyi siz deyilsə, bu torpağı onların əlindən kim alsın.

Qoy, bütpərəstlərin səltənətinə son qoyan, Müqəddəs Kilsənin sərhədlərini genişləndirən əcdadlarınızın xeyirxah əməlləri sizdə döyüş ruhu və cəsarət oyatsın. Qoy, indi murdarların əlinə keçmiş Rəbbin müqəddəs qəbri, Xilaskarımızın məzarı, onlar tərəfindən təhqir edilmiş və kirlənmiş müqəddəs yerlər sizdə döyüş ruhu oyatsın.

Frank xalqı, cəsur döyüşçülər və yenilməz əcdadların nəsiləri! Onların şöhrətini inkar etməyə cəsarət etməyin! Əksinə, ata-babalarınızın qəhrəmanlığını xatırlayın! Əgər

Suallara keçid: [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#)

övladlarınıza, valideynlərinizə, həyat yoldaşınıza məhəbbətiniz ürəyinizə hopubsa, Rəbbin Müjdədə danışdığı bu sözlər üzərində düşünün: “Mənim adıma görə evlərini, qardaşlarını, bacılarını, atalarını, uşaqlarını və ya torpaqlarını tərk edən hər kəs əvəzini yüz qat alacaq və əbədi həyat əldə edəcək”.

Qoy, var-dövlət arzusu sizə cazibədar gəlməsin və ailə işlərinə görə narahat olmayın, onsuz da yaşadığınız torpaq dənizlə, dağlarla əhatə olunub, çoxsaylı sizlərlə sıx məskunlaşıb, məhsuldarlıq bol deyil, və torpaq onu becərənləri güc-bəla ilə dolandırır. Məhz ona görə

Mətnin davamına növbəti səhifədə baxın

bir-birinizi dişləyib yeyirsiniz, müharibələr edirsiniz, bir-birinizə çoxsaylı ölümcül yaralar vurursunuz. Aranızdakı nifrət, düşmənçilik səngisin, müharibələr, hər cür qarşıdurma dayansın.

Müqəddəs Qəbri azad etmək yoluna qoyulun, bu torpağı kirli insanlardan azad edin və özünüz üçün fəth edin.

Qüds Yer kürəsinin göbəyidir, başqa yerlər ilə müqayisədə bərəkətlidir, bu torpaq ikinci cənnətdir. Müqəddəs Məktuba əsasən, bu torpaqda süd və bal axır. Bəşəriyyətin Xilaskarı onu öz gəlişi ilə izzətləndirdi, öz əməlləri ilə bəzədi, əzab-əziyyətlə xeyir-dua verdi, ölümə onu satın aldı və dəfni ilə ölümsüz etdi.

Suallara keçid: [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) [12](#)

Allahın dünya mərkəzindəki bu şəhəri Yerin ürəyində yerləşir, lakin bu gün düşmənin əlindədir və müxtəlif allahsız xalq tərəfindən dağıdılır. O, azad olmağa can atır və azadlıq istəyir, durmadan dua edir ki, sən onu xilas etməyə gələsən. O, xüsusən də sizdən kömək tələb edir, çünki siz artıq dediyimiz kimi, başqa xalqlar arasında Rəbb tərəfindən böyük silah gücü ilə təchiz olunubsunuz. Səmavi Çarlığın təsvirolunmaz izzətinə əmin olduğunuz qədər günahlarınızın kəffarəsi üçün bu yola çıxın.

Suallara növbəti səhifədə baxın

Suallar:

- (1) **29.1.** Roma Papasının çağırışından sonra başlayan dövrü necə adlandırırıq?
- (1) **29.2.** Sizin fikrinizcə, niyə bu çağırışın təşəbbüskarı məhz Roma Papa oldu?
- (1) **29.3.** Klermonda toplaşan xalqa müraciət edən Roma Papasının adını qeyd edin.
- (1) **29.4.** Sənədə əsasən, yığıncaqda “qallar, almanlar və imperiyanın digər sakinləri” iştirak edirdilər. Bu imperiyanı necə adlandırırıq?

Sənəd mətninin [1-ci səhifəsinə](#) keçid

Sənəd mətninin [2-ci səhifəsinə](#) keçid

Sənəd mətninin [3-cü səhifəsinə](#) keçid

(1) **29.5.** Sizin fikrinizcə, Roma Papa “silah gücü ilə” yüksəlişi nə üçün vurğulayır?

(1) **29.6.** Mənbədə mövcud olan məlumatlara əsasən, Yunan çarlığının itirdiyi ərazilərin hansı yarımadada yerləşdiyini qeyd edin.

(2) **29.7.** “Yunançarlığı” dedikdə hansı dövlət nəzərdə tutulur və mətndə təsvir olunan hadisələr zamanı onun hökmdarı kim olmuşdur?

(2) **29.8.** Sənədə əsasən, kütləni yürüşə getməyə motivasiya etmək üçün Roma Papanın istifadə etdiyi iki dini amili qeyd edin.

Sənəd mətninin [1-ci səhifəsinə](#) keçid

Sənəd mətninin [2-ci səhifəsinə](#) keçid

Sənəd mətninin [3-cü səhifəsinə](#) keçid

- (2) **29.9.** Sənədə əsasən, Roma Papasının Avropadakı mövcud vəziyyəti nəzərə alaraq, toplaşanları yürüşə təşviq etmək üçün əlavə olaraq istifadə etdiyi iki iqtisadi amili qeyd edin.
- (2) **29.10.** Mətnə əsasən, franklara Müqəddəs Qəbri azad etməyə nə mane ola bilərdi?
- (2) **29.11.** Qüds xristianlardan başqahansı dinin nümayəndələri üçün müqəddəs şəhərdir?
- (2) **29.12.** Roma Papanın çağırışından sonra cərəyan edən hadisələr Gürcüstan üçün nə dərəcədə əhəmiyyətli idi? Fikrinizi dəstəkləmək üçün konkret nümunə gətirin və onun yuxarıda qeyd olunan hadisələrlə əlaqəsini izah edin.

Sənəd mətninin [1-ci səhifəsinə](#) keçid

Sənəd mətninin [2-ci səhifəsinə](#) keçid

Sənəd mətninin [3-cü səhifəsinə](#) keçid